

Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Yıl: 2020/2, Sayı:37, s.302-314
Journal of Süleyman Demirel University Institute of Social Sciences Year: 2020/2, Number:37, p. 302-314
Alınış /Received:02.01.2020 Kabul/Accepted: 07.01.2020 Online Yayın/ Online Published: 31.08.2020

KAYNAK GÖSTER: Yağar, F., Dökme, S. & Coşkun, S. (2020). “Öz Yeterlik Düzeyinin ve Demografik Faktörlerin Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (37), 302-314.

ÖZ YETERLİK DÜZEYİNİN VE DEMOGRAFİK FAKTÖRLERİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Fedayi YAĞAR¹
Sema DÖKME²
Selin COŞKUN³

ÖZET

Bu araştırmada öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini belirlemek ve öz yeterlik algısı ile demografik değişkenlerin (yaş ve cinsiyet) etkisinin olup olmadığını değerlendirmek amaçlanmıştır. Araştırmaya 242’si kadın, 97’si erkek olmak üzere toplam 339 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin öz yeterlik düzeyleri ile girişimcilik eğilimleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuş ($r=0,384$; $p<0,01$) ve aynı şekilde öz yeterlik düzeyinin girişimcilik eğilimi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p=0,000$; $p<0,01$). Cinsiyet faktörü açısından baktığımızda erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre girişimcilik eğilimlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p=0,004$; $p<0,05$). Yaş faktörü ile girişimcilik eğilimi arasında ise anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($r=-0,034$; $p>0,01$). Araştırmada dikkat çeken bir diğer bulgu ise, öğrencilerin % 60,8’i mezun olduktan sonra en fazla kamuda çalışmak istediklerini belirtmiştir. Diğer öğrenciler sırası ile özel sektörde çalışmak istediklerini (%15.3) veya kendi işlerini kurmak istediklerini (%9.4) ifade etmişlerdir. Elde edilen bulguların literatürde ifade edilen sonuçlar ile benzer olduğu gözlemlenmiştir (yaş değişkeni hariç). Aynı zamanda sonraki çalışmalar

¹ Ar. Gör. Fedayi Yağar, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üni., İİBF, Sağlık Yönetimi Bölümü, fedaiyagrar@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-3436-6583 (Sorumlu Yazar)

² Öğr. Gör. Sema Dökme, Kapadokya Üniversitesi, MYO, Tıbbi Dok. ve Sekreterlik Programı, semadokme@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0298-7534

³ Selin Coşkun, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üni., İİBF, Sağlık Yönetimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi, selinc716@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7714-567X

için örneklem grubunun genişletilmesi ve girişimcilik eğilimini etkileyen değişken sayısının artırılması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öz Yeterlik, Girişimcilik Eğilimi, Demografik Faktörler

THE EFFECT OF SELF-EFFICACY LEVEL AND DEMOGRAPHIC FACTORS ON ENTREPRENEURSHIP TENDENCY: A STUDY ON UNIVERSITY STUDENTS

ABSTRACT

It was aimed to determine the entrepreneurship tendencies of students and to evaluate whether self-efficacy perception and demographic variables (age and gender) had an effect. A total of 339 students, 242 female and 97 male, participated in the study. When we look at the findings, a significant positive correlation was found between students' self-efficacy levels and entrepreneurship tendencies ($r = 0.384$; $p < 0.01$) and it was concluded that self-efficacy level had a significant effect on entrepreneurship tendency ($p = 0.000$; $p < 0.01$). In terms of gender, it was found that male students had higher entrepreneurship tendencies than female students ($p = 0.004$; $p < 0.05$). There was no significant relationship between age factor and entrepreneurial tendency ($r = -0.034$; $p > 0.01$). Another finding of the study is that 60.8% of the students stated that they wanted to work in the public sector after graduation. Other students stated that they wanted to work in the private sector (15.3%) or they wanted to start their own businesses (9.4%), respectively. It was observed that the findings obtained within the scope of the research were similar to the results expressed in the literature (except for the age variable). At the same time, it was emphasized that the sample group should be expanded and the number of variables affecting the entrepreneurship tendency should be increased for further studies.

Keywords: *Self-Efficacy, Entrepreneurship Tendency, Demographic Factors*

1. GİRİŞ

Günümüzde ülkeler istihdam oranını ve kişi başına düşen geliri artırdığı için girişimci adaylarına büyük önem vermektedir. Özellikle bu kişilerin kurumsal düzeyde yarattığı faydaların artması ile birlikte girişimcilik konusu yönetim disiplininde önemli bir araştırma konusu haline gelmiştir (Naktiyok ve Timuroğlu, 2009). Bu noktada girişimciler, iş fırsatlarını görebilen ve bunu iş fikrine dönüştürebilen, hedeflediği mal ve hizmet üretimini sağlayabilmek için üretim faktörlerini bir araya getirebilen ve bu süreçte oluşabilecek bütün zararları göze alabilen kişiler olarak tanımlanmışlardır (Özdemir, 2016). Burada girişimci bireylerden beklenenler; yenilikçi olması, risk alabilmesi, değişim odaklı olması,

fırsatlara odaklanabilmesi, yaratıcı olması, gelişmiş iletişim becerisine sahip olması, proaktif olması, yüksek başarı güdüsüne sahip olması, duygusal zekasının yüksek olması ve kararlarında ısrarcı olmasıdır (Bozkurt ve Alparlan, 2013).

Girişimcilik kelimesi etimolojik olarak Ortaçağ'da kullanılan ve "üstlenmek" ya da "girişmek" anlamına gelen "entreprenere" kelimesine dayanmaktadır. Girişimci terimi ilk olarak 17. yüzyılda Fransız askeri terminolojisinde kullanılmıştır. Aynı şekilde iş dünyasında ilk kez kullanan kişide Fransa'da yaşayan İrlandalı yazar Richard Cantillon olmuştur. Latince'de "intare" kökünden gelen bu kavramın anlamının zaman içinde farklılaştığı gözlemlenmiştir. Bu kavram 20. yüzyılda daha çok fırsatları değerlendirebilme ve daha çok yenilik yapabilme anlamında kullanılmaktadır. Yirmi birinci yüzyıla gelindiğinde ise, bilgi toplumunun etkisi ile "bilişimci girişimcilik" kavramının ortaya çıktığı görülmüştür (Uluyol, 2013). Diğer yandan günümüzde girişimcilik konusunda öğrencilere üniversitelerde eğitimler verilmektedir. Daha avantajlı olarak görülen bu bireyler; aldıkları eğitim sayesinde farklı bakış açılarına sahip olabilmekte, daha önce fark edemediği konulara karşı duyarlılık kazanabilmekte ve daha başarılı olabilmektedirler (Özdemir, 2016).

Girişimcilik eğilimini etkileyen faktörlere bakıldığında Türkiye'de birçok farklı çalışmanın yapıldığı gözlemlenmiştir. Naktiyok ve Timuroğlu (2009) tarafından 234 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada motivasyonun girişimcilik eğilimini etkilediğine vurgu yapılmıştır. Aynı şekilde ailesinin geliri yüksek olan öğrencilerin girişimcilik eğiliminin daha yüksek olduğu ve erkek öğrencilerin de kadın öğrencilere göre daha girişimci olduğu belirtilmiştir. Uluyol (2013) tarafından 539 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırmada girişimcilik ile ilgili ders alan ve almayan öğrencilerin girişimcilik eğilimleri karşılaştırılmış fakat anlamlı bir fark bulunamamıştır. Şeşen ve Basım (2012) tarafından 185 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada öz-yeterlik düzeyi ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif yönde bir ilişki olduğuna, erkeklerin kadınlara göre daha girişimci olduğuna, iş deneyimi olanların daha girişimci olduğuna ve aile geliri yüksek olanların daha girişimci olduğuna vurgu yapılmıştır. Kılıç ve diğerleri (2012) tarafından 251 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada da benzer bir sonuç bulunmuş ve erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha girişimci olduğu ve öğrencilerin gelirlerinin artması ile birlikte girişimcilik düzeylerinin arttığı belirtilmiştir. Bu araştırmada ise,

öğrencilerin öz yeterlik düzeylerinin ve demografik faktörlerinin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi belirlenmeye çalışılmıştır.

2. ÖZ YETERLİLİK VE GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ

Bireyin bir görevi başarmak için kendi kapasitesine inanması öz yeterlik olarak ifade edilmektedir. Bu yaklaşımın temeli Bandura'nın (1977) sosyal öğrenme teorisine dayanmaktadır. Burada sahip olunan beceriler ile neler yapabileceğine ilişkin inanç çok önemlidir. Bu sebeple, bireylerin sahip olduğu beceri sayısı çok dikkate alınmaz. Diğer yandan, kişi belirli bir işi yapma konusunda becerili olabilir fakat öz yeterliliği yüksek olmayabilir. Bu durumda kişi ya o eylemi hiç gerçekleştirmemiş olacak ya da başarısız olacaktır. Aynı şekilde bireyin öz yeterlik düzeyi yüksek olabilir fakat gerekli becerilere sahip olamayabilir. Burada kişi harekete geçecektir ama başarabileceğinin bir garantisi yoktur (Bolat, 2011). Arseven (2016) yaptığı bir çalışmada bu durumu bir örnek ile açıklamıştır. Çizim konusunda çok yetenekli bir A kişisi, bir de orta düzeyde yeteneğe sahip B kişisi olsun. A kişinin B kişisinden farkı, iyi bir çizim yapacağına dair inancının zayıf olmasıdır. Bu kişilerin çalıştıkları kurum, konferansa katılan ve kaliteli çizimlerini sunabilen çalışanlarına ikramiye vermektedir. Kişilerin yapabileceklerine dair inançlarını göz önüne aldığımızda öz yeterliliği düşük olan A kişinin motivasyonu da düşük olacak ve konferansa katılmayacaktır. Burada sahip olduğu öz yeterlik ile motivasyonu yüksek olan B kişisi çok çalışarak konferansa katılacak ve ikramiyesini alabilecektir.

Eğitim kurumlarından beklenen durum, teknolojiyi kullanabilen, bilgi beceri ile donatılmış ve kendi kendisine öğrenebilen bireyler yetiştirmektir. Bu becerilerin gelişmesinde bireyin kendine olan inancı büyük önem arz etmektedir. Öz-yeterlik algısı, öğrencilerin davranışlarını ifade etmesinde ve motivasyonlarını yüksek tutmasında önemli bir rol oynar (Çetin, 2008). Bu kapsamda, yapılan bu çalışmada öz yeterlik düzeyi ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişki incelenmek istenmiştir. Türkiye'de yapılan bazı çalışmalar incelediğinde bu iki değişken arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Örneğin Çolakoğlu ve Çolakoğlu (2016) tarafından 252 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada ve Şeşen ve Basım (2012) tarafından 185 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada öz yeterlik düzeyi yüksek olan öğrencilerin daha girişimci olduklarına vurgu yapılmıştır.

Hipotez 1: Öğrencilerin öz yeterlikleri ile girişimcilik niyetleri arasında pozitif bir ilişki vardır.

3. DEMOGRAFİK FAKTÖRLER VE GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ

Yapılan birçok araştırmada demografik faktörlerin girişimcilik niyeti üzerinde etkisi olduğunu göstermektedir. Bu kapsamda demografik faktörler olarak yaşın ve cinsiyetin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisi incelenmeye çalışılmıştır.

Literatüre bakıldığında araştırmalarda öğrencilerin yaşı ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir ilişki olduğuna vurgu yapılmaktadır (Ismail vd., 2009; Schwarz vd., 2009). Türkiye’de yapılan çalışmalarda da benzer sonuçların elde edildiği görülmüştür. Korkmaz (2012) tarafından 297 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada daha genç yaşta öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin (kendine güven ve yenilik faktörlerinde) daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Salik ve Kaygın (2016) tarafından 231 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada da yaş ile girişimcilik eğilimi arasında fark bulunmuş fakat yaşı daha büyük olanların daha girişimci olduğu ifade edilmiştir.

Hipotez 2: Öğrencilerin yaşları ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Cinsiyet ile ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha girişimci oldukları görülmüştür. Dabic ve diğerleri (2012) tarafından yapılan ve birçok ülkeyi kapsayan araştırmada benzer bir sonuç bulunmuştur. Avusturya, Belçika, Hırvatistan, Fransa, İsrail, Litvanya, Polonya, Slovenya ve Hindistan’dan 3420 öğrencinin katıldığı araştırmada erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre girişimcilik eğilimleri daha yüksek bulunmuştur. Diğer yandan Türkiye’de yapılan araştırmalarda da literatürü destekler nitelikte sonuçlar elde edilmiştir. Örneğin Kılıç ve diğerleri (2012) tarafından 251 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada, Naktiyok ve Timuroğlu (2009) tarafından 234 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada; Aksel ve Bağcı (2016) tarafından 240 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada ve Kalkan (2011) tarafından 134 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada erkek öğrencilerin daha girişimci olduğu belirtilmiştir.

Hipotez 3: Öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

4. YÖNTEM

4.1. Amaç

Bu araştırma ile birlikte öğrencilerin öz yeterliklerinin ve demografik özelliklerinin girişimcilik eğilimleri üzerinde etkisi olup olmadığı araştırılmaya çalışılmıştır.

4.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırma ilişkisel tarama modeline dayalı betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubu, 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz döneminde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü'nde öğrenim görmekte olan ve 11.11.2019 – 29.11.2019 tarihlerinde derslere devam eden 242'si kadın, 97'si erkek toplam 339 öğrenciden oluşmaktadır.

4.3. Veri Toplama Araçları

4.3.1. Öz Yeterlik Ölçeği (ÖYÖ)

ÖYÖ, ilk olarak Jeusalem ve Schwarzer (1979) tarafından Almanya'da geliştirilmiş 20 maddeli bir ölçektir. Bu ölçek aynı yazarlar tarafından 1981 yılında revize edilmiş ve madde sayısı 10'a düşürülmüştür. Maddeler 4'lü likert dereceleme ile değerlendirilmektedir (1= Tamamen yanlış ile 4= Tamamen doğru arasında). Scholz ve diğerleri (2002) tarafından yapılan çalışmada Cronbach alfa katsayısı 0.86 olarak ifade edilmiştir. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirliği ise, Aypay (2010) tarafından yapılmış ve alfa katsayısı 0.83 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada söz konusu katsayı 0,79 olarak bulunmuştur.

4.3.2. Girişimcilik Eğilimi Ölçeği (GEÖ)

GEÖ, Girginer ve Ukgun (2014) tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek 14 maddeden oluşmakta ve maddeler 5'li likert dereceleme ile değerlendirilmektedir (1=Kesinlikle katılmıyorum ile 5=Kesinlikle katılıyorum arasında). Bozkurt ve Erdurur (2013) tarafından yapılan çalışmada ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik analizi yapılmış ve Cronbach alfa katsayısı 0.76 olarak ifade edilmiştir. Bu çalışmada söz konusu katsayı 0,61 olarak bulunmuştur.

4.4. Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerinin “-2” ile “+2” arasında olması durumunda verilerin normal dağılım gösterdiği varsayılır (Kalaycı, 2016). Çarpıklık değerine bakıldığında öz yeterlik değişkeni

değerinin 0,278; girişimcilik eğilimi değişkeni değerinin 0,261 olduğu belirlenmiştir. Aynı şekilde basıklık katsayılarına bakıldığında öz yeterlik değişkeni değerinin 1,819; girişimcilik eğilimi değişkeni değerinin ise 0,339 olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda verilerin normal dağılım gösterdiği varsayılmış ve araştırmada parametrik testlerin uygulanması gerektiğine karar verilmiştir. Verilerin çözümlenmesi noktasında tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t-testi, ANOVA, korelasyon ve basit doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

5. BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin bazı tanımlayıcı istatistikler bahsedecek olursak; 242'si kadın (%71.4) ve 97'si erkek (%28.6) olmak üzere toplamda 339 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Yaş ortalamasının 20,46 (\pm 1,61) olduğu ve en fazla birinci öğretimden (%53,7; n=182) öğrencilerin katılım gösterdiği tespit edilmiştir (ikinci öğretim: %46.3; n=157). Eğitim seviyesi açısından bakıldığında buldukları döneme göre bir sınıflandırılma yapılmıştır. En fazla öğrencinin birinci sınıftan (%32.2; n=109) katıldığı, sırası ile dördüncü sınıftan (%24.2; n=82), ikinci (%21.8; n=74) ve üçüncü (%21.8; n=74) sınıftan takip ettiği görülmüştür. Diğer yandan öğrencilere mezun olduktan sonra hangi sektörde çalışmak istedikleri sorulmuştur. 290 öğrencinin verdiği cevapta en fazla kamunun tercih edildiği gözlemlenmiştir (%60.8; n=206). Öğrencilerin geri kalanı sırası ile özel sektörde çalışmak istediklerini (%15.3; n=52) ve kendi işlerini kurmak istediklerini (%9.4; n=32) belirtmişlerdir.

Araştırma kapsamında oluşturulan hipotezleri değerlendirmek amacıyla öz yeterlik ve yaş değişkeni ile girişimcilik eğilimi arasında bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir (Tablo 1). Araştırma sonucunda yaş değişkeni ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir ($r=-0,034$; $p>0,01$). Bu bağlamda "Hipotez 2: Öğrencilerin yaşları ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki vardır" şeklinde oluşturulan hipotez kabul edilmemiştir.

Tablo 1. Öz Yeterlik, Yaş Faktörü ve Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

		Öz yeterlik	Yaş Faktörü	Girişimcilik Eğilimi
Öz yeterlik	Pearson "r"	1		
	p			
	N			
	Pearson "r"	0,030	1	

Yaş Faktörü	p	0,586		
	N	327		
Girişimcilik Eğilimi	Pearson "r"	0,384**	-0,034	1
	p	0,000	0,543	
	N	339	327	
**p<0,01				

Araştırma sonucunda öz yeterlik algısı ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=0,384$; $p<0,05$). Bu bağlamda "Hipotez 1: Öğrencilerin öz yeterlikleri ile girişimcilik niyetleri arasında pozitif bir ilişki vardır" şeklinde oluşturulan hipotez kabul edilmiştir. Ayrıca öz yeterlik algısının girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisini belirlemek için regresyon analizi yapılmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Öz Yeterlik Algısının Girişimcilik Eğilimi Üzerindeki Etkisi

Model		Standardize Olmamış Katsayılar		Standart Katsayılar	t	p
		Beta	Standart Hata	Beta		
1	(Sabit)	2,047	0,156		13,154	0,000
	Öz Yeterlik Algısı	0,381	0,050	0,384	7,631	0,000
R: 0,384 ^a		R ² : 0,147		F: 58,234	p<0,001	
a: Bağımlı değişken: Girişimcilik eğilimi						

Tablo 2’de gösterilen modelde girişimcilik eğilimi bağımlı değişken, öz yeterlik algısı ise bağımsız değişken olarak kullanılmıştır. Tablo 2 incelendiğinde modelin ilişki katsayısının 0,384 olduğu görülmektedir. Diğer yandan model istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,000$; $p<0,01$) ve öz yeterlik algısının girişimcilik eğilimi üzerinde etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öz yeterlik algısının girişimcilik algısını pozitif yönde etkilediği belirlenmiştir.

Araştırmada öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını öğrenmek için bağımsız örneklem t testi kullanılmış ve sonuçlar aşağıda verilen Tablo 3’te özetlenmiştir.

Tablo 3. Cinsiyet Değişkeni ile Girişimcilik Eğilimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Cinsiyet	Girişimcilik Eğilimi			
	Ortalama	Standart Sapma	T	p
Kadın (n=242)	3,17	0,44	-2,920	0,004
Erkek (n=97)	3,34	0,52		

Tablo 3'te görüldüğü üzere, cinsiyet değişkeni ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş ($p=0,004$; $p<0,05$) ve "Hipotez 3: Öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki vardır" şeklinde oluşturulan hipotez kabul edilmiştir. Diğer yandan ortalamalara bakıldığında erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre girişim eğilimleri daha yüksek bulunmuştur.

6. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma ile birlikte öğrencilerin demografik faktörlerinin ve öz yeterlik düzeyinin girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisi incelenmeye çalışılmıştır. Çalışmada ilk olarak öz yeterlik düzeyinin girişimcilik eğilimi üzerinde etkisi olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma sonucunda bu iki değişken arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuş ($r=0,384$; $p<0,01$) ve aynı şekilde yeterlik düzeyinin girişimcilik eğilimi üzerinde bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p=0,000$; $p<0,01$). Ulusal literatüre bakıldığında bu sonucu destekleyen çalışmaların olduğu görülmektedir (Çolakoğlu ve Çolakoğlu, 2016; Şeşen ve Basım, 2012). Diğer yandan uluslararası anlamda farklı ülkelerde yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlar elde edildiği tespit edilmiştir. Örneğin Pihie ve Akmaliah (2009) tarafından Malezya'da 1554 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada ve Wilson ve diğerleri (2007) tarafından ABD'de 4292 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada öz yeterlik ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğuna vurgu yapılmıştır. Bu veriler ışığında yapılan diğer çalışmaların bu araştırmanın bulgularını doğruladığı ve öz yeterliği yüksek olan öğrencilerin daha girişimci olabileceği söylenebilir.

Demografik değişkenler açısından bakıldığında cinsiyet ve yaş değişkeni ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. İlk olarak cinsiyet değişkeni bağlamında bir değerlendirme yapıldığında, ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan çalışmalara benzer bir sonuç bulunmuş ve erkek öğrencilerin kadın

öğrencilere göre daha girişimci oldukları ifade edilmiştir (Kılıç vd., 2012; Naktiyok ve Timuroğlu, 2009; Aksel ve Bağcı, 2016; Dabic vd., 2012). Bu çalışmada literatürdeki sonuçları destekler nitelikte bulgular elde edilmiş ve erkek öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p=0,004$; $p<0,05$).

Yaş değişkeninin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisini inceleyen araştırmalara bakıldığında farklı sonuçların elde edildiği gözlemlenmiştir. Örneğin Korkmaz (2012) tarafından yapılan çalışmada genç olanların daha girişimci olduklarına vurgu yapılırken, Salik ve Kaygın (2016) tarafından yapılan çalışmada daha yaşlı olan bireylerin girişimcilik eğilimlerinin yüksek olduğuna vurgu yapılmıştır. Bu çalışmada ise, yaş değişkeni ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($r=-0,034$; $p>0,01$). Aynı şekilde Türkmen ve İşbilir (2014) tarafından 258 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada ve Şeşen ve Basım (2012) tarafından 185 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada yaş değişkeni ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Yapılan çalışmalara ve elde edilen bulgulara bakıldığında yaş değişkeni ile ilgili genel bir sonucun olmadığı ve araştırma yapılan örneklem grubuna göre sonuçların değişkenlik gösterdiği söylenebilir.

Sonuç olarak, bu çalışmada öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin farklı değişkenlerden etkilenip etkilenmediği incelenmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda öz yeterlik algısı yüksek olan öğrencilerin daha girişimci olabilecekleri sonucuna ulaşılmıştır. Diğer yandan erkeklerin kadınlara göre daha girişimci olabilecekleri vurgulanırken, yaş değişkeni ile girişimcilik arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Tüm bu sonuçların yanında araştırmadaki önemli bir sınırlılığı vurgulamak gerekmektedir. Bu sınırlılık, sadece bir bölümdeki öğrencilerin görüşleri yansıtıldığı için elde edilen sonuçların genelleştirilemeyecek olmasıdır. Bu bağlamda örneklem grubunun genişletilmesi ve farklı değişkenlerin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisinin araştırılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- AKSEL, İ. ve BAĞCI, Z. (2016). Girişimcilik Eğilimi; Bir Kamu Üniversitesinin İİBF'sinde Öğrenim Gören Son Sınıf Öğrencilerinde Bir Araştırma. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 5(7): 2120-2133.
- ARSEVEN, A. (2016). Öz Yeterlilik: Bir Kavram Analizi. Electronic Turkish Studies, 11(19): 63-80.

- AYPAY, A. (2010). The Adaptation Study of General Self-Efficacy (GSE) Scale to Turkish. *Inonu University Journal of The Faculty Of Education (INUJFE)*, 11(2): 113-131.
- BANDURA, A. (1977). Self-Efficacy: Toward A Unifying Theory of Behavioral Change. *Psychological Review*, 84(2): 191-215.
- BOLAT, O. İ. (2011). Öz Yeterlilik ve Tükenmişlik İlişkisi: Lider-Üye Etkileşiminin Aracılık Etkisi. *Ege Akademik Bakış*, 11(2): 255-266.
- BOZKURT, Ö. Ç. ve ALPARSLAN, A. M. (2013). Girişimcilerde Bulunması Gereken Özellikler ile Girişimcilik Eğitimi: Girişimci ve Öğrenci Görüşleri, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(1): 7-28.
- BOZKURT, Ö. ve ERDURUR, K. (2013). Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimindeki Etkisi: Potansiyel Girişimciler Üzerinde Bir Araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8(2): 57-78.
- ÇETİN, B. (2008). Marmara Üniversitesi Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bilgisayarla İlgili Öz-Yeterlilik Algılarının İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11: 101-114.
- ÇOLAKOĞLU, H. ve ÇOLAKOĞLU, T. (2016). Üniversitelerdeki Girişimcilik Eğitimi ile Öz Yeterlilik Algısı Ve Girişimcilik Potansiyeli İlişkisi Üzerine Bir Saha Araştırması. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 17: 70-84.
- DABIC, M., DAIM, T., BAYRAKTAROĞLU, E., NOVAK, I., and BASIC, M. (2012). Exploring Gender Differences in Attitudes of University Students Towards Entrepreneurship: An International Survey. *International Journal of Gender and Entrepreneurship*, 4(3): 316-336.
- GİRGİNER, N. ve UÇKUN, N. (2004). İşletmecilik Eğitimi Alan Lisans Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakış Açıları: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama. III. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi, 783-795.
- ISMAIL, M., KHALID, S. A., OTHMAN, M., JUSOFF, H. K., RAHMAN, N. A., KASSIM, K. M., and ZAIN, R. S. (2009). Entrepreneurial Intention Among Malaysian Undergraduates. *International Journal of Business and Management*, 4(10): 54-60.
- JERUSALEM, M. and SCHWARZER, R. (1979). The General Self-Efficacy Scale (GSE). Disponivel: [www. Healthpsych.de.com](http://www.healthpsych.de.com) (Accessed: 10.12.2019).

- KALAYCI, Ş. (2016). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Dinamik Akademi Yayınları, Ankara.
- KALKAN, A. (2011). Kişisel Tutum, Öznel Norm ve Algılanan Davranış Kontrolünün Girişimcilik Niyeti Üzerindeki Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14: 189-206.
- KILIÇ, R., KEKLİK, B., ve ÇALIŞ, N. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İİBF İşletme Bölümü Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 17(2): 423-435.
- KORKMAZ, O. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği. Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 14(2): 209-226.
- NAKTİYOK, A., ve TİMURÖĞLU, M. K. (2009). Öğrencilerin Motivasyonel Değerlerinin Girişimcilik Niyetleri Üzerine Etkisi ve Bir Uygulama. Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 23(3): 85-103.
- ÖZDEMİR, P. (2016). Girişimcilik Eğitimi ve Üniversitelerimiz, JED, 11(1): 224-240.
- PIHIE, Z. A. L. and AKMALIAH, Z. (2009). Entrepreneurship As A Career Choice: An Analysis of Entrepreneurial Self-Efficacy and Intention of University Students. European Journal of Social Sciences, 9(2): 338-349.
- SCHWARZ, E. J., WADOWIAK, M. A., ALMER-JARZ, D. A., and BREITENECKER, R. J. (2009). The Effects of Attitudes and Perceived Environment Conditions on Students' Entrepreneurial Intent: An Austrian Perspective. Education Training, 51(4): 272-291.
- SALİK, N. ve KAYGIN, E. (2016). Demografik Değişkenler Açısından Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Kafkas Üniversitesi Örneği. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13(1): 145-162.
- SCHOLZ, U., DOÑA, B. G., SUD, S. and SCHWARZER, R. (2002). Is General Self-Efficacy A Universal Construct? Psychometric Findings From 25 Countries. European Journal of Psychological Assessment, 18(3): 242-251.
- ŞEŞEN, H., ve BASIM, N. (2012). Demografik Faktörler ve Kişiliğin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. Ege Akademik Bakış, 12: 21-28.

- ULUYOL, O. (2013). Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15: 349-372.
- TÜRKMEN, M. ve İŞBİLİR, U. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Sosyo-Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi. CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 9(2): 18-28.
- WILSON, F., KICKUL, J. and MARLINO, D. (2007). Gender, Entrepreneurial Self-Efficacy, and Entrepreneurial Career Intentions: Implications for Entrepreneurship Education. Entrepreneurship Theory and Practice, 31(3): 387-406.